

**Kolektywne kształtowanie krajobrazu rolniczego dla zwiększonej różnorodności biologicznej
i trwałości systemów rolniczych (CLEAR)**

Umowa nr: SUSCROP/AgroBioDiv/II/64/CLEAR/2023

Okres realizacji: 01.03.2023-27.02.2026

***Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu 2022 JOINT
FACCE-JPI SUSCROP CALL ON AGROBIODIVERSITY***

Projekt na poziomie międzynarodowym realizowany jest przez konsorcjum w składzie:

1. Leibniz-Zentrum für Agrarlandschaftsforschung (ZALF) e.V. Niemcy, Lider;
2. ISARA AGRO SCHOOL FOR LIFE, Francja; Université Grenoble Alpes, Francja;
3. Scuola Superiore Sant'Anna Centre of Plant Sciences, Włochy;
4. Scotland's Rural College, Wielka Brytania;
5. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, Polska
6. Fundacja im. Stanisława Karłowskiego, Polska

Projekt na poziomie krajowym realizowany jest przez konsorcjum w składzie:

1. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, Lider;
2. Fundacja im. Stanisława Karłowskiego.

Kierownik projektu: dr hab. Jarosław Stalenga, prof. IUNG-PIB

Projekt CLEAR ma na celu opracowanie i zastosowanie interdyscyplinarnej metodyki do identyfikacji i oceny praktyk zwiększających różnorodność biologiczną na poziomie gospodarstwa oraz krajobrazu. Ocena ta będzie bazowała na danych naukowych oraz wiedzy różnych interesariuszy zaangażowanych w ochronę i zwiększanie różnorodności biologicznej w krajobrazie rolniczym. Podejście to traktuje priorytetowo integrację perspektyw rolno-środowiskowych i społeczno-ekonomicznych i będzie oparte na studiach przypadku z Francji, Niemiec, Polski i Wielkiej Brytanii. W pierwszym etapie zostanie przeprowadzona selekcja i wstępna ocena obiecujących praktyk zwiększających różnorodność biologiczną na poziomie gospodarstwa oraz krajobrazu. Praktyki zostaną wybrane w taki sposób, aby odzwierciedlały aktualną sytuację w każdym badanym regionie. W kolejnym kroku przy wykorzystaniu metod partycypacyjnych, modelowania oraz innych danych zostaną zidentyfikowane odpowiednie wskaźniki bioróżnorodności, które będą wykorzystane do oceny jakości wybranych praktyk rolniczych sprzyjających różnorodności biologicznej, złożoności krajobrazu i powiązanych usług ekosystemowych. Udział różnych interesariuszy pozwoli na szersze spojrzenie na różnorodność rolniczą, a także na możliwości i ograniczenia związane z praktykami rolno-środowiskowymi. W następnym kroku zostaną zintegrowane dane uzyskane z poziomu pola i gospodarstwa z analizami przestrzennymi na poziomie krajobrazu, co pozwoli na opracowanie scenariuszy przeprojektowania systemów rolniczych. Projekt CLEAR proponuje nowatorskie podejście do podejmowania decyzji na poziomie krajobrazu oparte na identyfikacji powiązań pomiędzy praktykami rolniczymi sprzyjającymi różnorodności biologicznej,

procesami agroekologicznymi oraz dynamiką społeczno-ekonomiczną. Oczekiwane wyniki będą obejmować nowe metody i narzędzia do oceny różnorodności biologicznej na poziomie gospodarstwa i krajobrazu, scenariusze integrujące cele interesariuszy z konfiguracjami zróżnicowanych systemów rolniczych, a także nowe modele systemów rolniczych. Wyniki projektu będą rozpowszechniane za pomocą publikacji naukowych, poradników oraz konkretnych zaleceń wspierających wspólne planowanie w celu stworzenia wielofunkcyjnych i odpornych krajobrazów rolniczych, które pogodzą ochronę różnorodności biologicznej i bezpieczeństwo żywnościowe w warunkach globalnych zmian klimatycznych.

W projekcie CLEAR, IUNG-PIB koordynuje realizację pakietu WP1 („Wskaźniki i praktyki sprzyjające zachowaniu różnorodności biologicznej w krajobrazie rolniczym”) oraz jest zaangażowany w WP2 („Partycypacyjne badanie opinii, ograniczeń i mechanizmów motywacyjnych wspierania różnorodności biologicznej w krajobrazie rolniczym”). W ramach WP1 zadaniem 1.3, którego celem jest synteza wiedzy dotyczącej optymalnych praktyk i wskaźników do kieruje monitorowania różnorodności biologicznej w krajobrazie rolniczym oraz opinii w tym obszarze różnych interesariuszy. Ponadto w ramach WP2 w zadaniu 2.3 IUNG-PIB będzie uczestniczył w ankiecie dotyczącej polityki rolnośrodowiskowej w Polsce.